

Nový metrologický slovník je již platný- Informace

B. Friedecký, J. Kratochvíla

Metrologické pojmy jsou nezbytnými nástroji komunikace provádění, hodnocení a kontroly měřících pokusů. Od roku 1993 byly v platnosti metrologické pojmy a definice druhé edice Mezinárodního metrologického slovníku, označované jako VIM-2. Od listopadu 2007 došlo k náhradě VIM-2 za nový, revidovaný metrologický slovník, který byl Mezinárodní standardizační organizací publikován pod názvem ISO/IEC Guide 99:2007. ISO/IEC Guide 99:2007. International vocabulary of metrology. Basic and general concepts and associated terms. Informace o slovníku jsou k nalezení na www.iso.org. Původně očekávaný název nového slovníku VIM-3 nebyl nakonec použit.

V novém slovníku nalezneme několik změn v názvu a definici základních metrologických termínů a rovněž některé nové, dosud neužívané metrologické parametry. V předchozích číslech FONS byly již uvedeny a v kalkulátorech nejistoty a kritických změn měření dokonce použity (www.cskb.cz, www.naskl.cz). Některé nejdůležitější zde stručně komentujeme bez nároku na exaktnost definicí.

Mezilehlá přesnost

Mezilehlá přesnost předpokládá vyhodnocení totožného měřícího postupu, prováděného ve stejné laboratoři po delší, nespecifikované časové období.

Během tohoto časového intervalu se předpokládá možná změna kalibrace, a/nebo kalibrátoru. V praxi se její hodnota nejlépe stanovuje z dat vnitřní kontroly kvality.

Výraz mezilehlá přesnost považujeme za neoficiální pracovní překlad termínu „intermediate precision“.

Reprodukovatelnost

Na rozdíl od dřívějšího pojetí reprodukovatelnosti jako přesnosti mezi sériemi (between run) se v novém pojetí chápe jako přesnost za podmínek používání různých postupů, měřících systémů, různých laboratoří a pracovníků. Jde o mezilaboratorní přesnost a její data jsou obvykle získávána v programech externího hodnocení kvality.

Cílová nejistota měření

Mezní hodnota nejistoty, při níž lze považovat výsledky měření za schopné, plnit zamýšlený účel (k diagnostice a kontrole terapie). V programu EHK ji lze ztotožnit s hodnotou tolerančního limitu. Obvykle doposud k tomu účelu používaný parametr „celková chyba měření“ není v novém slovníku vůbec uveden.

Pravdivost měření

Nový slovník se pro míru shody průměru měření s referenční hodnotou (vyjádřenou číselně hodnotou bias) přiklonil k pojmu „trueness“ (pravdivost) a opustil doposud častěji používaný výraz „accuracy“ (správnost).